УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО
ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА "ЧАСТНОПРАВНИ НАУКИ"

УТВЪРЖДАВАМ,
ЗАМ.-РЕКТОР ПО НИД: /п/
(доц. д-р Мария Воденичарова)

ИЗПИТНА ПРОГРАМА

за конкурсен изпит за докторантура в УНСС
по научна специалност **„ГРАЖДАНСКИ ПРОЦЕС"**

Част I
ТЕМИ ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ

1. Принципи на гражданския процес - същност, видове, система. Диспозитивно и служебно начало. Състезателно начало и равенство на страните в производството. Принцип за установяване на истината в гражданския процес. Проявление на принципите в различните производства и техните фази.
2. Подведомственост. Гражданско дело. Подсъдност. Понятие и видове. Правно значение на подведомствеността и подсъдността.
3. Страни в исковия процес. Понятие и видове страни. Процесуална легитимация. Понятие и видове.
4. Процесуално представителство – същност и видове. Законно представителство и представителство по пълномощие.
5. Иск. Същност на иска. Право на иск. Характеристика и съдържание на правото на иск. Процесуални предпоставки.
6. Видове искове – установителен, осъдителен и конститутивен иск.
7. Предявяване на иска. Искова молба и проверка на редовността й. Правни последици от предявяване на иска. Предмет на делото. Основание и петитум. Правна квалификация.
8. Поведение на ответника спрямо иска. Признание на иска. Отговор на исковата молба. Защита на ответника срещу иска.
9. Разглеждане на делото. Съдебни заседания. Спиране и прекратяване на делото.
10. Усложнения във връзка със страните. Другарство – понятие и видове. Особености на съдебното решение при другарство и последици при обжалване.
11. Участие на трети лица- встъпване и привличане. Спор между кредитори. Главно встъпване.

12. Обективно съединяване на искове – понятие и видове. Насрещен иск и възражение за прихващане. Обратен иск. Инцидентен установителен иск. Съдебно решение при обективно съединяване на искове.

13. Доказване в исковия процес. Понятие и видове доказване. Предмет и обсег на доказване. Тежест на доказване.

14. Доказателствени средства – понятие и видове. Обяснения на страните. Свидетелски показания и ограниченията им.

15. Писмени доказателства. Производство по оспорване. Веществени доказателства. Вещи лица.

16. Процесуални действия на разпореждане с иска. Оттегляне и отказ от иск. Изменение на иска. Замяна на страна. Съдебна спогодба.

17. Съдебни постановления. Определения и разпореждания. Съдебно решение. Постановяване и стабилитет на съдебното решение.

18. Видове съдебни решения с оглед последиците им. Решение при признание на иска. Неприсъствено решение.

19. Правни последици на съдебното решение. Сила на пресъдено нещо. Зачитане. Изпълнителна сила. Конститутивно действие.

20. Пороци на съдебното решение, отстраними от постановилия го съд. Поправка на очевидна фактическа грешка. Тълкуване на неясно решение. Допълване на непълно решение.

21. Порочни съдебни решения. Нищожни решения. Недопустими решения. Неправилни решения.

22. Въззивно обжалване на съдебното решение. Право на въззивно обжалване и неговото упражняване. Въззивно производство. Правомощия и решения на въззивния съд.

23. Защита срещу неприсъствено решение.

24. Касационно обжалване. Процесуална легитимация и образуване на производството. Основания за допускане на касационно обжалване.

25. Касационни основания. Разглеждане на касационната жалба по същество и решения на Върховния касационен съд по нея. Повторно разглеждане на делото от въззивния съд. Правомощия на Върховния касационен съд при повторното обжалване на въззивното решение.

26. Обжалване на определенията и разпорежданията – същност и допустимост. Производство по обжалване на определенията и разпорежданията.

27. Отмяна на влезли в сила решения по чл. 303 ГПК – същност и основания. Процесуална легитимация и срокове за образуване на производството. Отмяна на влязло в сила решение по молба на трето лице по чл. 304 ГПК.

28. Производство за отмяна на влязло в сила решение и последици на решението на Върховния касационен съд.

29. Производство по допускане на съдебна делба. Производство по извършване на съдебна делба.

30. Особени искови производства по търговски спорове, колективни искове и бързи производства.

31. Индивидуално принудително изпълнение – предмет, обсег, система. Право на принудително изпълнение. Изпълняемо право. Органи на

принудителното изпълнение. Страни и участници в изпълнителния процес. Усложнения при страните в изпълнителния процес.

32. Изпълнителни основания. Същност и видове. Изпълнителен лист. Производство по издаване. Издаване на дубликат от изпълнителен лист.

33. Заповедно производство. Издаване на заповед за изпълнение. Издаване на заповед за незабавно изпълнение въз основа на документ.

34. Способи за изпълнение на парични притезания. Продажба на движими вещи. Усложнения. Изпълнение върху вземания на длъжника. Предаване на вземането за събиране или вместо плащане.

35. Публична продан на недвижими вещи. Усложнения.

36. Присъединяване на кредитори в производството по индивидуално принудително изпълнение. Разпределение. Плащане.

37. Изпълнение на притезания за заместими и за незаместими действия. Изпълнение на задължения за бездействие. Изпълнение на задължение за предаване на дете.

38. Способи за изпълнение на непарични притезания. Изпълнение на притезания за предаване на движими вещи. Въвод във владение.

39. Видове защита срещу незаконно принудително изпълнение. Защита на длъжника срещу принудителното изпълнение.

40. Защита на длъжника срещу заповед за изпълнение.

41. Защита на конкуриращ взискател. Защита на трето лице при въвод във владение. Защита на трети лица при изпълнение върху чужда вещ.

42. Защита чрез обжалване действията на съдебния изпълнител.

43. Имуществена отговорност за вреди от незаконно принудително изпълнение.

44. Обезпечително производство. Цел и същност на обезпечаването на иска. Производство по допускане обезпечаване на иска. Производство по налагане на обезпечителни мерки.

45. Охранителни производства. Същност и общи правила. Производство за установяване на факти по съдебен ред.

46. Арбитраж – понятие и характеристика. Видове арбитраж. Арбитражно споразумение- съдържание, форма и правни последици.

47. Арбитражно производство - основни принципи и разлики със съдебния исков процес. Арбитражно решение - същност и правни последици.

48. Изпълняемост на арбитражните решения. Признаване и отмяна на арбитражни решения.

Част II

НАЧИН НА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПИСМЕНИЯ КОНКУРСЕН ИЗПИТ ЗА ПРИЕМ НА ДОКТОРАНТИ

Писменият конкурсен изпит за прием на докторанти по научната специалност „Граждански процес" се провежда в два модула с общо времетраене от 4 часа.

Първият модул включва развиване на писмена тема от изпитната програма, изтеглена на случаен принцип. При развиването на темата кандидат-докторантите трябва да покажат умение за логично и аргументирано изложение, познаване на научната литература по специалността, добър стил и езикова култура. Изискванията към структурата при изложение на темата са : увод по поставения проблем, теза, аргументиране и изводи. При оценяването на работата се вземат предвид ясното и структурирано извеждане на тезата, обосноваването й, критичния анализ на научната литература и съдебна практика, както и умението за задълбочено аргументиране на самостоятелни изводи. Оценява се стилът на изложението, яснотата на изказа и използването на специфичната юридическа терминология.

Вторият модул се състои в написването на научно есе, представляващо академичен текст с обоснована и аргументирана защита на теза по значим научен проблем. При оценяването на есето се вземат предвид познанията на автора по зададения проблем, на научната литература по него и на различните становища, способността за аналитично мислене, способността за тълкуване на правната уредба и съдебна практика, както и уменията му за обосноваване на предложения de lege ferenda.

По време на двата модула на писмения конкурсен изпит за прием на докторанти се разрешава използването на нормативни актове и тълкувателна съдебна практика на хартиен носител.

ЛИТЕРАТУРА:

А. Основна – учебни курсове:

Абрашев, **П**. Гражданско съдопроизводство (лекции), том I, том II и том III. С.: Царска придворна печатница, 1914 и 1918

Силяновски, **Д**. Гражданско съдопроизводство, том I, том II, том III и том IV. С.: 1946 и 1948

Силяновски, **Д**., **Ж**. **Сталев**. Граждански процес, С.: ДИ "Наука и изкуство", том I, 1958; том II, 1955

Сталев, **Ж**. Българско гражданско процесуално право. 7-мо допълнено и преработено издание, С.: Сиела, 2001

Сталев, **Ж.**, **А. Мингова**, **О. Стамболиев, В. Попова**, **Р. Иванова**. Българско гражданско процесуално право. 10-то преработено и допълнено издание. С.: Сиела, 2020

Градинарова, Т. Гражданско изпълнително производство (курс лекции, първа част). 2015, Издателски център при РУ „А. Кънчев"

Градинарова, Т. Гражданско изпълнително производство (курс лекции). Втора част. 2016, Издателски център при РУ „А. Кънчев”

Б. Допълнителна – монографии и коментари:

Влахов, К., Т. Градинарова. Въззивно обжалване на съдебни решения и определения. С. : ИК „Труд и право“, 2023

Градинарова, Т., М. Обретенова, Д.Димитров, Б. Николова, К. Машев, Г. Хорозов, Н. Колев. Актуални проблеми на гражданския изпълнителен процес. С.: ИК „Труд и право“, 2023

Градинарова, Т. Неприсъствено решение. 2015, Издателски център при РУ „А. Кънчев”

Желязкова, В. Арбитражът като способ за решаване на имуществени спорове. С.: Нова звезда, 2019

Костов, Ив. Преклузия за възражения на ответника в общия исков процес. С.: Сиби, 2017

Костов, Ив. Изменение на иска. С.: Ентусиаст, 2023

Мингова, А. Въззивно и касационно обжалване на съдебните решения. С.: Софи - Р, 1998

Мингова, А. Касационно обжалване. С.: Софи-Р, 2003

Мингова, А. Отказът от иск. 2-ро допълнено и преработено издание, С.: Софи-Р, 2000

Попова, В. Възражението за прихващане в съдебния исков процес. С.: Фенея, 2002

Спасова, С. Обезпечение на иска. С.: Сиби, 2014

Стамболиев, О. Доказването в гражданския процес. 2-ро преработено и допълнено издание. С.: Сиела, 2012

Стамболиев, О., **Т**. **Градинарова.** Обективно съединяване на искове в гражданския процес. С.: Сиела, 2021

Чернев, С. Заповедно производство. С.: Сиби, 2012

Цолова, К. Подпомагащата страна в съдебния исков процес. С.: Сиби, 2009

Цолова, К. Частичният иск. С.: Сиби, 2012

РЪКОВОДИТЕЛ КАТЕДРА
“ЧАСТНОПРАВНИ НАУКИ”: /п/